

ingediend op **1187** (2021-2022) – Nr. 3
29 april 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Johan Deckmyn en Joris Nachtergaele

over het voorstel van resolutie

van Karl Vanlouwe, Karin Brouwers, Bart Tommelein,
Joris Nachtergaele, Peter Van Rompuy en Maarten De Veuster

over een vernieuwd en werkbaar afsprakenkader
voor het buitenlands beleid

Documenten in het dossier:
1187 (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneekhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting door Karl Vanlouwe	4
2.	Bespreking	5
2.1.	Tussenkost van Peter Van Rompuy	5
2.2.	Tussenkost van Johan Deckmyn	5
2.3.	Tussenkost van Emmily Talpe	6
2.4.	Tussenkost van Annick Lambrecht	7
2.5.	Tussenkost van Staf Aerts	7
2.6.	Repliek van Karl Vanlouwe	7
3.	Stemming	8
3.1.	Stemming over amendement nr. 1	8
3.2.	Stemming over amendement nr. 2	8
3.3.	Stemming over het voorstel van resolutie	8

Op 26 april 2022 behandelde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over een vernieuwd en werkbaar afsprakenkader voor het buitenlands beleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1187/1).

1. Toelichting door Karl Vanlouwe

Volgens *Karl Vanlouwe* hoeft het geen betoog dat de Vlaamse Regering, en ook een meerderheid in dit parlement, in lijn met de grondwettelijke bevoegdheden hoge ambities koestert op internationaal en Europees vlak. Maar de omzetting van die ambities wordt maar al te vaak gefnuikt doordat Vlaanderen niet over de nodige middelen beschikt om volwaardig deel te nemen op het internationale en Europese toneel. De drie samenwerkingsakkoorden dateren immers van 1994, toen niet alleen België maar ook vele internationale en Europese instellingen er helemaal anders uitzagen. Vlaanderen had op dat moment beperkte internationale bevoegdheden, evenals de Europese Unie en andere internationale instellingen.

De samenwerkingsakkoorden zijn aan een update toe: het samenwerkingsakkoord over de Europese Unie, het samenwerkingsakkoord over internationale instellingen, én het samenwerkingsakkoord dat het diplomatieke statuut van de Vlaamse diplomaten vastlegt. Ze zijn niet meer aangepast aan de Belgische en Europese realiteit.

De vraag tot actualisering is geen standpunt van zijn fractie alleen, maar staat ook in het Vlaamse regeerakkoord én in het federale regeerakkoord. Het lid gaat er dan ook vanuit dat er – over de grenzen van meerderheid en oppositie heen – eensgezindheid bereikt kan worden in de commissie, en daarna in de plenaire vergadering.

Ondanks de schijnbare eensgezindheid die blijkt uit het Vlaamse regeerakkoord en het federale regeerakkoord, bleef een snelle en noodzakelijk herziening tot nog toe uit. Of dat aan onwil bij bepaalde federale excellenties of fracties ligt, laat het lid in het midden. De huidige situatie is hoe dan ook problematisch. Professor Steven Van Hecke was daarover tijdens het evenement over de Toekomstconferentie over Europa op 3 februari 2022 in het Vlaams Parlement bijzonder duidelijk: een aanpassing van de akkoorden is gewoon een grondwettelijke plicht!

De problemen die voortvloeien uit de huidige regeling zijn genoegzaam bekend. Ze werden in de commissie al toegelicht door de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger Axel Buyse en door Julie Bynens, secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse zaken. Zo is er een beperkte lijst van internationale organisaties en een niet aangepast statuut voor de Vlaamse diplomaten. Ook kan Vlaanderen in de EU niet deelnemen aan vergaderingen van bepaalde Raadsformaties, hoewel het wel om Vlaamse bevoegdheden gaat.

Iedereen deelt de ambitie om de vertegenwoordiging van België aan te passen aan de nieuwe institutionele realiteit van de 21e eeuw. Daarom is het belangrijk dat het Vlaams Parlement een sterk signaal geeft: in de eerste plaats aan de Vlaamse Regering die er alles aan moet doen om zo snel mogelijk beweging te krijgen in dit dossier. Maar ook aan de andere regeringen zodat minister-president Jan Jambon met een sterk en duidelijk mandaat de besprekingen kan voeren.

Het lid vraagt alle leden om het voorstel van resolutie goed te keuren, net zoals in de vorige legislatuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1422/1-2). Hij herhaalt dat het de bedoeling is om de juridische realiteit in overeenstemming te brengen met de grondwettelijke realiteit.

Tot slot wil hij reageren op de twee amendementen van het Vlaams Belang (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1187/2*) waarin gevraagd wordt rekening te houden met de richting die België uitgaat. Tenzij men bij het Vlaams Belang helderziend is, lijkt het hem te vroeg om daarop al te anticiperen. Zijn partij heeft duidelijke ideeën over de richting die België institutioneel uit moet, maar de beslissing daarover komt toe aan de kiezer, in 2024.

Hij hoopt op brede steun voor dit voorstel.

2. Bespreking

2.1. Tussenkoms van Peter Van Rompuy

Het voorstel van resolutie geeft uitvoering aan bepalingen uit het Vlaamse en het federale regeerakkoord en is volgens *Peter Van Rompuy* een logische vraag tot actualisering van de samenwerkingsakkoorden van 1994 aan de nieuwe institutionele realiteit. Sinds 1994 zijn er heel wat staatsvormingen geweest en ook de Europese en internationale instellingen hebben veel veranderingen doorgemaakt waardoor het hoog tijd wordt om de akkoorden te actualiseren.

Het voorstel is gebaseerd op een uniek principe in Europa: 'in foro interno, in foro externo'. Voor de materies waarvoor de deelstaten en regio's intern voor bevoegd zijn, zijn ze ook op het buitenlandse plan bevoegd. CD&V heeft dat principe altijd verdedigd, wat in dit voorstel van resolutie zijn beslag moet krijgen.

Vlaanderen voert sinds 1992 een buitenlands beleid op alle domeinen waarvoor het intern bevoegd is. Men wil de economische diplomatie van Vlaanderen zo doelgericht mogelijk kunnen voeren en toewerken naar een meer zelfstandige stem in de besluitvorming van de Europese Unie. Dit voorstel van resolutie moet ook in aanloop naar het Belgische voorzitterschap van de Europese Raad in 2024 gezien worden, waarbij de actualisering een goed signaal zou zijn dat Vlaanderen zijn volle diplomatieke verantwoordelijkheid wil opnemen voor zijn eigen bevoegdheden bij de totstandkoming van het Europese en internationale beleid.

Het voorstel van resolutie tekent dan ook een realistisch en helder scenario uit om de huidige samenwerkingsakkoorden aan te passen aan de nieuwe constitutionele realiteit, zowel intern als op internationaal vlak. Wel moet men erkennen dat Vlaanderen afhankelijk blijft van de wijze waarop de internationale verdragsregels bepaald zijn en van de regels die de gastlanden hanteren voor de diplomatieke vertegenwoordiging, maar het voorstel houdt daarmee rekening.

Het lid besluit dat Vlaanderen binnen zijn bevoegdheden zijn volle verantwoordelijkheid wil opnemen voor de buitenlandse aspecten. CD&V steunt het voorstel van resolutie dan ook volledig.

2.2. Tussenkoms van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn geeft aan dat er over een vernieuwd en werkbaar afsprakenkader voor het buitenlandse beleid in deze commissie al vaak gedebatteerd is, maar dat hij de indruk heeft dat dit dossier volledig in het slop zit.

Naar aanleiding van verschillende vragen om uitleg – ook van het lid zelf – zei de minister-president in de commissie meermaals dat hij de nood aan de actualisering van de interfederale samenwerkingsakkoorden inzag en al herhaaldelijk had aangekaart bij de verschillende minister-presidenten in dit land en bij de Federale Regering. Ook in het Vlaamse regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering hiervoor zal ijveren en in de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 122/1*) wordt hier uitgebreid op ingegaan.

Dit voorstel van resolutie stemt toch tot nadenken. Hoewel er vorige legislatuur een soortgelijke resolutie unaniem werd goedgekeurd door dit parlement (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1422/1-2*), is er niks gebeurd in de tussentijd. Toch dringt men met dit voorstel van resolutie opnieuw bij de Vlaamse Regering aan om bij de federale overheid en de andere deelstaten de verouderde samenwerkingsakkoorden alsook de achterhaalde protocollijst te actualiseren. Het lid vreest dat de wil bij de Federale Regering en misschien ook bij sommige partijen die hier aanwezig zijn er simpelweg niet is. Alle initiatieven van de minister-president en ook het voorliggende initiatief zullen volgens het lid wellicht niet resulteren in een doorbraak in dit dossier. Zoals een bekend politicus zei ooit: "je kan een paard naar het water leiden, maar je kan het niet doen drinken."

Terwijl Karl Vanlouwe nog in het midden laat of het aan de onwil van bepaalde federale excellenties ligt, is Johan Deckmyn ervan overtuigd dat er bij bepaalde federale meerderheidspartijen een manifeste onwil is. Volgens hem is het dan ook de plicht van de indieners van deze resolutie die ook deel uitmaken van de federale vivaldicoalitie, om daar de druk op te voeren als ze menen wat ze hier voorleggen. Hij verwijst daarbij naar de uitspraak van Peter Van Rompuy die zegt dat het hoog tijd is voor een herziening. Eenzelfde boodschap geeft hij ook aan de liberale fractie die het voorstel van resolutie mee ingediend heeft.

Meer dan vijftig jaar is er een probleem en het is niet de eerste keer dat zo'n voorstel er is. Woorden zijn niet voldoende, er moeten daden komen. Er rust een plicht op de CD&V- en Open Vld-fracties die federaal de daad bij het woord kunnen voegen.

Het lid is van oordeel dat Vlaanderen in bepaalde dossiers zelf op de rem moet gaan staan: *quid pro quo*. Na vijftig jaar wachten, is er volgens hem geen andere manier meer om druk uit te oefenen.

De minister-president zei dat hij de problematiek zou aankaarten op de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB), maar dat zorgt voor weinig vooruitgang. Ondertussen stapelen de problemen zich op. Een van de laatste problemen was een Europees initiatief naar aanleiding van een brief van elf Europese lidstaten, waar het opnieuw misliep omdat er geen overeenstemming gevonden werd om een gezamenlijk standpunt op Europees niveau in te nemen (*Vragen om uitleg VI.Parl. 2021-22, nr. 2582*). Daarover ondervraagt het lid in een volgende commissievergadering nog de minister-president.

Johan Deckmyn licht tot slot de twee amendementen toe. De afgelopen decennia is de Belgische staatsstructuur bijna permanent onderhevig geweest aan veranderingen. Er bestaat een politieke consensus over het idee dat er in de toekomst opnieuw gesleuteld zal worden aan de staatsstructuur. Te verwachten valt dat de deelstaten over een steeds groter bevoegdheidspakket zullen beschikken. Opdat de deelstaten niet opnieuw jaren zouden moeten wachten op een afstemming van de samenwerkingsakkoorden op deze nieuwe realiteit, moet er al een afsprakenkader uitgewerkt worden zodat eventuele toekomstige staatshervormingen meteen doorgang kunnen vinden in die akkoorden. Het lijkt hem logisch dat wanneer een nieuwe staatshervorming plaatsvindt, de samenwerkingsakkoorden onmiddellijk opnieuw geactualiseerd worden. Deze amendementen maken dat mogelijk.

Johan Deckmyn besluit dat zijn fractie het voorstel van resolutie zal steunen.

2.3. Tussenkomen van Emmily Talpe

Emmily Talpe neemt het woord in naam van Bart Tommelein die het voorstel van resolutie mee heeft ingediend. Ze herhaalt dat de behoefte om de samenwerkingsakkoorden te actualiseren, ingeschreven was in het Vlaamse regeerakkoord en het

federale regeerakkoord. Het is de bedoeling om het Europese en internationale optreden van elk beleidsniveau te versterken. Voor haar fractie is efficiëntie in de aanpak belangrijk. Er mag geen verkokering of versnippering ontstaan. De slagkracht moet toenemen, evenals de respectievelijke belangen van iedereen. In dat opzicht is het belangrijk dat de deelstaten en de federale overheid samenwerken.

2.4. Tussenkoms van Annick Lambrecht

Zowel het Vlaamse regeerakkoord als het federale regeerakkoord bevat een engagement over de actualisatie van de samenwerkingsakkoorden inzake het buitenlandse beleid uit 1994 om het buitenlandse optreden van de federale staat en de deelstaten in de EU- en multilaterale besluitvorming op elkaar af te stemmen. Het voorstel van resolutie werkt verder op dit engagement, zegt Annick Lambrecht. Hoewel de Vooruitfractie vindt dat dit werk noodzakelijk is, is ze van mening dat dit stapsgewijs aangepakt moet worden en het niet aan te raden is om voorafnames te doen, zoals in punt 9 van het overwegende gedeelte van het voorstel van resolutie.

Daarnaast vindt haar fractie de timing in het voorstel van resolutie niet opportuun. Haar fractie verkiest deze actualisatie qua timing te stroomlijnen met de grondige oefening inzake staatsvorming die de federale meerderheid voorop heeft gesteld. Eerst de samenwerkingsakkoorden herzien en daarna de staatsstructuur, lijkt volgens haar fractie het paard achter de kar spannen. Eerst de structuur en bevoegdheden, daarna de samenwerkingsakkoorden, besluit ze. Haar fractie zal dit voorstel niet steunen.

2.5. Tussenkoms van Staf Aerts

Staf Aerts geeft aan dat het een goed signaal zou zijn – zoals ook de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger bij de EU meermaals heeft aangegeven – dat de Vlaamse overheid zelf haar stem kan vertolken, uiteraard in afstemming met de andere deelstaten en de Federale Regering.

Dit voorstel is ook opgenomen in het Vlaamse en het federale regeerakkoord. Zijn fractie zal dit voorstel steunen.

2.6. Repliek van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe bedankt de Groenfractie voor de steun aan het voorstel.

Vooruit zegt dat de structuren aangepast moeten worden bij een volgende staatsvorming. Ook hij is voorstander van een grote staatsvorming in 2024 en in dat geval moeten de samenwerkingsakkoorden misschien opnieuw aangepast worden. Maar dit voorstel van resolutie wil de samenwerkingsakkoorden aanpassen aan de vijfde en de zesde staatsvorming. Volgens de logica van Vooruit zou die fractie dit voorstel mee moeten goedkeuren. Men loopt nu achter op de feiten in plaats van vooruit. Hij vraagt om dit voorstel mee goed te keuren omdat het in overeenstemming is met de vijfde en de zesde staatsvorming, die Vooruit twee keer heeft goedgekeurd. Hij hoopt in 2024 naar een finale staatsvorming te gaan, waarbij die samenwerkingsakkoorden misschien niet meer noodzakelijk zijn.

Wat de opmerkingen van Johan Deckmyn betreft, geeft het lid aan vertrouwen te hebben in de coalitiepartners CD&V en Open Vld. Hij is ervan overtuigd dat die collega's dat ook op hun partijbestuur zullen doordrukken en op het federale niveau datzelfde standpunt vertolken.

Met dit voorstel van resolutie kan het Vlaams Parlement een duidelijk mandaat aan de Vlaamse Regering geven om de onderhandelingen te voeren. Hij hoopt dat dit

breed gedragen zal worden en dat andere partijen hun verantwoordelijkheid zullen nemen.

3. Stemming

3.1. Stemming over amendement nr. 1

Het amendement wordt verworpen met drie voorstemmen en tien tegenstemmen.

3.2. Stemming over amendement nr. 2

Het amendement wordt verworpen met drie voorstemmen en tien tegenstemmen.

3.3. Stemming over het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt aangenomen met twaalf voorstemmen en een tegenstem.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Johan DECKMYN
Joris NACHTERGAELE,
verslaggevers